

**Godkendelse efter § 16 a
af IE slagtesvinebruget**

**Elkjærslundvej 1
Tøjstrup
8961 Allingåbro**

Godkendelse af husdyrbrug i henhold til Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 01/05/2019

Ejer- og driftsforhold:

Husdyrbrugets navn:	Elkjærslundvej 1, 8961 Allingåbro
Art:	IE slagtesvinebrug
CVR nr.:	18653583
Matr. nr.:	3a Tøjstrup By, Vejlbj
Ejer af husdyrbruget:	Finn Hvid Rasmussen
Driftsansvarlig:	Finn Hvid Rasmussen
Godkendelsesparagraf:	16 a stk. 2
Tilsynsmyndighed:	Norrdjurs Kommune

Tidsfrister og perioder:

Miljøgodkendelsen offentliggøres den 13.07.2021.

Klagefristen udløber den 10.08.2021.

Søgsmålsfristen udløber den 13.01.2022.

Godkendelsen skal revurderes mindst hvert 10. år og første gang efter 8 års forløb.

Godkendelsen skal revurderes første gang i 2029.

Ansøgningen er modtaget den 19.02.2021.

Foroffentlighedsfase fra den 21.04.2021 til den 12.05.2021.

Høring fra den 01.06.2021 til den 09.07.2021.

Dato: 13. juli 2021

J.nr.: 21/4987

Skema nr.: 225528

Reference: Annette Jessen

Telefon: 89 59 40 01

E-mail: anje@norrdjurs.dk

Kvalitetssikring: Jakob Sølvhøj Roelsgaard

INDHOLDSFORTEGNELSE

Læsevejledning

1. Resume	6
2. Godkendelse	7
2.1. Godkendelsespligt	7
Tidligere godkendelser	8
2.2. Ansøgning, tilsyn og revurdering	8
3. Vilkår	9
3.1. Vilkår til ibrugtagelse af godkendelsen	9
3.2. Vilkår til stalde og produktioner	9
3.2.1. Stalde.....	9
3.2.2. Produktioner.....	9
3.3. Husdyrgødning	10
3.4. BAT	10
3.4.1. Management.....	10
3.4.2. Energi- og vandforbrug	10
3.5. Forurening	10
3.5.1. Restvand.....	10
3.5.2. Affald	11
3.5.3. Kemikalier.....	11
3.6. Nabopåvirkning	11
3.6.1. Lugt	11
3.6.2. Støj	12
3.6.3. Lys.....	13
3.6.4. Fluer og skadedyr.....	13
3.6.5. Støv	13
3.6.6. Transport	13
3.7. Ophør	13
3.8. Øvrige	13
4. Miljøkonsekvensrapport	14
5. Miljøvurdering	48
5.1. Ibrugtagelse af godkendelsen	48
5.2. Stalde og produktioner	48
5.2.1. Lokalisering	48
5.2.2. Alternative løsninger	48
5.2.3. Produktioner	48
5.2.4. Afstande	49
5.3. Husdyrgødning	49
5.4. Bedste tilgængelige teknik/rekere teknologi/optimering	49
5.4.1. BAT ammoniak.....	49
5.4.2. Anden BAT	50
5.5. Forurening	50

5.6.	Nabopåvirkning.....	51
5.6.1.	Lugt.....	51
5.6.2.	Øvrige nabogener.....	51
5.7.	Naturområder	51
5.8.	Habitatvurdering	52
5.9.	Bilag IV-arter	52
5.10.	Ophør	53
6.	<i>Offentlighed, høring og klage</i>.....	54
6.1.1.	Offentlighed og høringer.....	54
7.	<i>Liste over sagens bilag</i>	55

LÆSEVEJLEDNING

I miljøgodkendelsen er rammerne for den godkendte produktion beskrevet.

Første kapitel er et resumé, som beskriver det ansøgte projekt.

Andet kapitel indeholder selve godkendelsen og beskriver de generelle forhold omkring den.

I tredje kapitel er der stillet vilkår for at sikre, at udvidelsen og produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Fjerde kapitel er en miljøkonsekvensrapport, som er indsendt af ansøgers konsulent. Rapporten indeholder de oplysninger og vurderinger, som ansøger og dennes konsulent har afgivet i forbindelse med ansøgningen.

I femte kapitel findes Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt. Kapitlet indeholder også en vurdering af den indsendte miljøkonsekvensrapport i forhold til miljøpåvirkning og en vurdering af, hvordan de stillede vilkår sikrer, at produktionen kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Sjette kapitel indeholder oplysninger om offentlighed, høringer og klagemulighed. Klagevejledning findes på bilag 5.

Liste over bilag findes i kapitel 7.

1. RESUME

Denne miljøgodkendelse gælder for husdyrbruget beliggende Elkjærslundvej 1, Tøjstrup, 8961 Allingåbro. Husdyrbruget ligger i udkanten af landsbyen Tøjstrup og i et område karakteriseret ved landbrugsdrift og naturområder.

Ved afgørelsen er der givet miljøgodkendelse til en ændring af husdyrproduktionen, således at der efter de nugældende regler godkendes et produktionsareal og ikke et antal producerede dyr. Der godkendes et produktionsareal på 1581 m² til slagtesvin, svarende til det nuværende produktionsareal. Denne ændring medfører ingen ændringer i de beregnede lugtgener og naturpåvirkning.

For at opnå miljøgodkendelse har Norddjurs Kommune stillet en række vilkår til anlægget og driften.

For at kommunen har kunnet vurdere, hvilke vilkår der har været nødvendige, har ansøgers konsulent udarbejdet en miljøkonsekvensrapport. Sammen med det elektroniske ansøgningskema på husdyrgodkendelse.dk er miljøkonsekvensrapporten brugt af kommunen til fastsættelse af vilkårene.

2. GODKENDELSE

Norddjurs Kommune godkender hermed husdyrbruget på Elkjærslundvej 1, Tøjstrup, 8961 Allingåbro.

Godkendelsen omfatter husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter på Elkjærslundvej 1, Tøjstrup, 8961 Allingåbro. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 110246.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 520 af 01/05/2019
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug nr. 2256 af 29/12/2020
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning nr. 1176 af 23/07/2020

Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse og afledningstilladelse til regnvand og sanitært spildevand.

Der gøres opmærksom på, at husdyrbruget til enhver tid skal overholde gældende regler i love og bekendtgørelser - også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. F.eks. skal den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse overholdes.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 6 år fra godkendelsens dato, det vil sige, at hele projektet skal være til færdigt denne dato. Hvis en del af afgørelsen ikke er udnyttet, bortfalder afgørelsen for denne del.

Hvis udnyttelsen af miljøgodkendelsen ophører helt eller delvis i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Et produktionsanlæg anses som værende udnyttet, når mindst 25 pct. af produktionsarealet har været driftsmæssigt udnyttet. Ved driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende areal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. §§ 39 og 40.

2.1. GODKENDELSESPLIGT

I det konkrete projekt er der ansøgt om en ny godkendelse af dyreholdet i eksisterende stalde. Ændringen er godkendelsespligtigt. Projektet skal godkendes efter § 16 a i husdyrbrugsloven.

Husdyrbrug må ikke etableres, udvides eller ændres, før kommunen har haft lejlighed til at vurdere om ændringen kræver en tilladelse eller godkendelse.

Efterfølgende ændringer i produktionen, som er mere omfattende end det der tillades i godkendelsen, skal ligeledes godkendes, før de gennemføres. Sådanne ændringer må derfor først gennemføres, når kommunen har godkendt ændringen på baggrund af en anmeldelse eller i en ny tilladelse/miljøgodkendelse.

Eventuelt ejerskifte eller bortforpagtning skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, at det har fundet sted.

TIDLIGERE GODKENDELSER

Husdyrbruget har en miljøgodkendelse efter § 12 i husdyrbrugsloven. Miljøgodkendelsen fra 2013 ophæves, når den nye miljøgodkendelse tages i brug.

2.2. ANSØGNING, TILSYN OG REVURDERING

Ansøgningen er indkommet til Norddjurs Kommune den 19. februar 2021. Ansøgningen er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, der er et elektronisk ansøgningssystem, som beregner en lang række miljøpåvirkninger ud fra det produktionsanlæg og de mulige dyretyper der indtastes. Beregningerne ligger sammen med ansøgeres kompetente rådgivers miljøkonsekvens rapport til grund for miljøgodkendelsen. Disse beregninger og vurderinger er herefter blevet behandlet af Norddjurs Kommune således, at hvis det ansøgte projekt ville medføre uacceptable påvirkninger, så er der stillet vilkår, så miljøet og omgivelserne tilgodeses.

Efterfølgende vil kommunen løbende føre tilsyn med, at produktionen følger de vilkår, som fremgår af godkendelsen. Derudover skal en godkendelse revurderes regelmæssigt, så ny og bedre teknik tages i anvendelse. Første revurdering er efter 8 år.

3. VILKÅR

I det følgende anføres hvilke vilkår der er gældende for godkendelsen.

Alle vilkårene oplyses uden beskrivelse. Begrundelse og beskrivelse findes i miljøkonsekvensrapporten og i afsnittet om miljøvurdering.

3.1. VILKÅR TIL IBRUGTAGELSE AF GODKENDELSEN

Godkendelsen må udnyttes, når den er offentliggjort, og alle vilkår til godkendelsen skal efterleves, så snart udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.

3.2. VILKÅR TIL STALDE OG PRODUKTIONER

3.2.1. STALDE

Produktionen foregår i en stald fra 2004. I stalden er der et produktionsareal på 1581 m².

1. Stalden skal være indrettet med de staldsystemer, der er anført under produktioner pkt. 3.2.2

3.2.2. PRODUKTIONER

Nuværende og godkendte produktionsarealer er anført i tabellerne herunder.

Nuværende produktion

Dyretype og staldsystem for nuværende drift	Staldafsnit jf. ansøgning	Størrelse, total	Produktionsareal	Evt. miljøteknologi	Effekt miljøteknologi	Ammoniakemission
Slagtesvin - Delvis fast gulv, 25-49 % fast gulv	Stald	2039 m ²	1581 m ²	-	Lugt: - NH ₃ : -	3003,9 kg

Godkendt produktion

Dyretype og staldsystem for ansøgt drift	Staldafsnit jf. ansøgning	Størrelse, total	Produktionsareal	Evt. miljøteknologi	Effekt miljøteknologi	Ammoniakemission
Slagtesvin - Delvis fast gulv, 25-49 % fast gulv	Stald	2039 m ²	1581 m ²	-	Lugt: - NH ₃ : -	3003,9 kg

2. Der må på intet tidspunkt opholde sig flere dyr i anlægget end der er tilladt i henhold til dyreværnsloven.
3. Der må kun opstaldes dyr på de godkendte produktionsarealer.

3.3. HUSDYRGØDNING

Husdyrgødningen fra produktionen består af gylle og opbevares i følgende anlæg:

Ansøgt Drift

Anlæg	Gødningstype	Overfladeareal	Miljøteknologi	Ammoniakemmission
Gylletank	Flydende	888 m ²	-	355,1 kg

4. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
5. Gyllen må ikke læsses med fastmonteret pumpe på beholderen eller med traktorpumpe.

3.4. BAT

3.4.1. MANAGEMENT

Den daglige drift har stor betydning for at reducere eventuelle gener fra et husdyrbrug. Godt landmandskab er derfor afgørende for, at husdyrbruget kan drives uden unødige gener for omgivelserne.

6. Et eksemplar af nærværende godkendelse samt beredskabsplanen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.
7. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder at stier og båse holdes tørre, samt at stalde, ventilations- og fodringsanlæg holdes rene.

3.4.2. ENERGI- OG VANDFORBRUG

8. Der skal være monteret målere, som registrerer el- og vandforbruget.

3.5. FORURENING

3.5.1. RESTVAND

9. Vand fra vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester eller rester af bekæmpelsesmidler, skal foregå på tæt betonplads med afløb til opsamlingsbeholder.
10. Der skal indhentes særskilt tilladelse, hvis tagvand ønskes afledt til dræn og vandløb.

3.5.2. AFFALD

For at minimere risiko for forurening fra affald og sikre bedst mulig genanvendelse skal affald håndteres efter de gældende retningslinjer fra Reno Djurs.

11. Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.
12. Eventuelt farligt affald (f.eks. spildolie og kemikalieaffald) skal opbevares under tag, på tæt gulv og uden mulighed for afledning til kloak eller dræn. Der skal være en opkant omkring opbevaringspladsen, så spild fra den største beholder, der anvendes, kan tilbageholdes af opkanten.
13. Eventuelt farligt affald skal bortskaffes og anmeldes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune.
14. Affald skal sorteres efter type, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Norddjurs Kommune.

3.5.3. KEMIKALIER

15. Opbevaring af diesel i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i typegodkendt tank, som står overdækket på fast og tør bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
16. Medicin og bekæmpelsesmidler på ejendommen skal opbevares uden mulighed for afledning af spild til kloak, dræn eller jord.
17. Oplag af olier og kemikalier skal opbevares således, at der ikke kan ske forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, overfladevand, luft, kloak- eller regnvandssystem, hvis der skulle opstå spild. Oplaget skal være sikret mod påkørsel, hvor der forekommer fare for dette.
18. Olier og kemikalier skal opbevares på tæt bund, der er resistent overfor de oplag, der opbevares (eksempelvis betongulv) uden afløb til kloak, nedsivning eller overfladevand. Fliser og SF-sten anses ikke som tæt bund.
19. Oplagspladsen skal indrettes således, at indholdet af den største beholder, der opstilles på pladsen, kan tilbageholdes ved uheld - dvs. olie eller kemikalier må ikke kunne løbe i kloaksystemet, ud på jorden eller til overfladevand. Dette kan gøres ved at placere oplag på spildbakke eller indrette oplagspladsen med opkant, således at spild tilbageholdes på oplagspladsen.

3.6. NABOPÅVIRKNING

I det følgende stilles vilkår, der sikrer at naboer ikke påvirkes udover det som tillades i loven.

3.6.1. LUGT

20. Husdyrholdet skal til enhver tid overholde det fastsatte produktionsareal, staldsystem og tilladte dyretype.

3.6.2. STØJ

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i skel til nabobeboelse udenfor ejendommens område i det åbne land må i intet punkt overstige:

Dag			
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	Referencetid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	Referencetid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	Referencetid 8 timer
Aften			
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	Referencetid 1 time
Nat			
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)	Referencetid ½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

21. Driften skal overholde de støjgrænser, der er beskrevet i tabellen ovenfor.

22. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at vilkårene om støjgrænser i punkt 2.4.2 ikke overskrides, når virksomheden er i fuld, normal drift. Dokumentation skal kun omfatte de støjgrænser, der er relevante ifølge tilsynsmyndighedens vurdering af den konkrete sag. Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til målingerne. Dokumentation kan forlanges ved begrundet mistanke, dog højst en gang om året.

23. Dokumentation for måling af støjniveau skal udføres efter en af nedenstående metoder:

- a. - beregninger af støjniveauet efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, der er beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, eller
- b. - måling af støjniveauet, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 eller beskrevet i Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997.

24. Beregning eller måling skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller certificeret til "Miljømålinger - ekstern støj".

25. Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra støjvejledningen nr. 5/1984 eller orientering nr. 9/1997.

3.6.3. LYS

26. Udendørs lyskilder ved anlæggene skal påmonteres bevægelsescensor eller automatisk sluk-teknik. Udendørs lyskilder skal endvidere være afskærmet mod opadgående lysstråler.

3.6.4. FLUER OG SKADEDYR

27. Der skal til enhver tid foretages effektiv rottebekæmpelse.

28. Der skal foretages fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer.

3.6.5. STØV

Der er ikke stillet vilkår i forhold til støv.

3.6.6. TRANSPORT

29. Transporter af foder skal så vidt muligt ske i tidsrummet kl. 07:00 til kl. 18:00 på hverdage.

3.7. OPHØR

Hvis produktionen ophører, skal det sikres, at der ikke sker en efterfølgende forurening af jord og omgivelser.

30. Alle staldanlæg og anlæg til opbevaring af husdyrgødning skal tømmes og rengøres straks efter husdyrbrugets ophør.

3.8. ØVRIGE

31. Alle tiltag beskrevet i miljøkonsekvensrapporten skal overholdes.

32. Norddjurs Kommune skal straks underrettes, hvis der sker uheld, som medfører eller kan medføre en forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4. MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Denne del er skrevet af ansøgers konsulent.

|

Ansøgning om miljøgodkendelse for

svineproduktionen

Elkjærslundvej 1

8961 Allingåbro

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Elkjærslundvej 1
CVR-nummer	18653583
CHR-nummer	110246
Kommune	Norddjurs Kommune
Ejendomsnummer	7070107698
Matrikel-nr.	13a, Sdr. Giesing By, Giesing m.fl.
Ansøger og ejer	Finn Hvid Rasmussen Allestrupvej 10 8961 Allingåbro Mobil: 40531150 Mail: allestrupgaard@hotmail.com
Kontaktperson på miljø sagen:	Samme som ejer
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	225528
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Byrumvej 30, 9940 Læsø CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på ~~Elkjærslundvej 1~~. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stald.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige ~~miljøpå-~~
~~virkninger~~.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på ~~Elkjærslundvej 1~~, 8961 Allingåbro. Der er ingen byggeri i forbindelse med godkendelsen.

Fleksibiliteten ved den nye godkendelsesordning består i at det er valgfrit hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe at produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 1,7 km sydøst for Allingåbro som er de nærmeste byzone i området. Der er ca. 440 m til nærmeste samlede bebyggelse – Tøjstrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 300 m.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det forhold at husdyrbruget ønsker at bliver reguleret efter produktionsareal i stedet for antal dyr ændrer ikke på hvor megen lugt der kommer fra husdyrbruget.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om udvidelse af produktionen i forhold til den nuværende produktion, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Fleksibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt, og producere det antal grise anlægget giver mulighed for.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- Eksisterende kap. 5 godkendelse

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med slagtesvin. Produktionsarealet udgør samlet 1581 m² nettoareal til grise. Stalden er indrettet med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stiareal (m ²)	Antal stier	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Slagtesvin Delvist spaltegulv	12,24 11,16	120 10	1581	1581	1581

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder fømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 4000 m³, som udgøres af en gyllebeholder på 4000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2020, at der under normale forhold produceres ca. 5500 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 10.000 producerede slagtesvin.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af slagtesvin.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Der sker ingen ændringer i anlægget, så den erhvervsmæssige nødvendighed er ikke vurderet.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er ingen planlagte anlægsarbejder.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1712 m	Allingåbro	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	875 m	Rekreativt område Golfbane	50 m
Nabobeboelse	87 m	Elkjærslundvej 4	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	79	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2026	50 m	Ja	
Vandløb	163	15 m	Ja	

Dræn	> 15	15 m	Ja	
Sø	426	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	54	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	44	15 m	Ja	
Naboskel	18	30 m	Ja*	Der er ingen øget forurening fra ejendommen

*Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	5117	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	3854	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	203	Mose	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 ikke overholdt. Det er dog vurderet at afstandskravet til skel ikke skal overholdes, da der ikke sker en ændret anvendelse af stalden.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med særlige retningslinjer. De fremgår af tabellen nedenfor

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		X
Uforstyrrede landskaber		X
Større sammenhængende landskaber		X
Værdifulde Geologiske områder		X
Kystnærhedszonen		X
Værdifulde kulturarvsområder		X

Kulturhistorisk bevaringsværdi		X
Værdifulde landbrugsområder	X	
Store husdyrbrug		X
Økologiske forbindelser		X
Potentielle økologiske forbindelser		X
Naturbeskyttelsesområder		X
Potentielle naturbeskyttelsesområder		X
Natura2000		X
Skovrejsning		X
Lavbundsareal		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer	X	
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		X

Skovbyggelinje

Skovbyggelinjen er udelukkende relevant i forbindelse med nyt byggeri. Desuden gælder skovbyggelinjen ikke for erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri.

Særligt værdifulde landbrugsområder

Inden for kommuneplanens særligt værdifulde landbrugsområder prioriteres landbrugsinteresserne højt. Det meste af jorden er i intensiv landbrugsdrift, og det er især her, udvikling i den intensive landbrugsproduktion finder sted.

Mål

Kommunalbestyrelsens mål er at:

Sikre, at dyrkningsjorderne forbeholdes jordbrugsformål.

Retningslinjer

1. De særligt værdifulde landbrugsområder skal så vidt muligt forblive i landbrugsdrift.
2. De særligt værdifulde landbrugsområder kan kun inddrages til ikke-jordbrugsmæssige formål, hvis arealerne har begrænset betydning for jordbruget, eller hvis en samlet vurdering viser, at den givne anvendelse mest hensigtsmæssigt kan placeres i et jordbrugsområde.
3. Ved udstykning, bebyggelse og ændret anvendelse af arealer og bygninger skal der tages særligt hensyn til de jordbrugsmæssige interesser.
4. Mængden af småbiotoper af værdi for det vilde dyre- og planteliv bør opretholdes og nye etableres, hvor det kan ske uden væsentlig gene for jordbrugsdriften.
5. Prioriteringen af jordbrugsinteresserne udelukker ikke varetagelsen af miljømæssige hensyn såsom beskyttelse af grundvand, overfladevand og natur.

Redegørelse

Udpegningen af særligt værdifulde landbrugsområder er en prioritering i forhold til andre planlægningsinteresser. Der er udpeget store arealer som særligt værdifulde landbrugsarealer, da

landbrugets interesser og fremtidige udviklingsmuligheder vægtes højt i Norddjurs Kommune. Udpegningen er ikke sket i forhold til arealernes sårbarhed. Der kan derfor være miljømæssige hensyn, som stiller særlige krav til driften af arealerne.

De udpegede jordbrugsområder er vist på nedenstående kort. Udpegningen er foretaget på baggrund af den udarbejdede jordbrugsanalyse.

Forbruget af areal til formål, som udelukker jordbrugsdrift, skal begrænses og være velbegrundet. Der skal i givet fald tages hensyn til jordbrugsdriften ved en nærmere disponering inden for disse arealer.

En del af de udpegede jordbrugsområder ligger i indsatsområder, hvor der skal ske en særlig indsats for at beskytte fremtidens drikkevand. Udpegningen af drikkevandsområderne vil også påvirke landbrugsdriften. Inden for disse områder er der udarbejdet eller skal der udarbejdes indsatsplaner, som fx kan indeholde forbud mod visse virksomheder og anlæg, forslag til udlægning af områder, hvor skovrejsning er ønsket, eller aftale om mindre brug af gødning og pesticider mv.

Rådighedsindskrænkninger i forhold til landbrugsdriften kan ske via frivillige aftaler eller påbud og mod kompensation. Tilsvarende kan landbrugsdriften blive påvirket af krav til reduceret udvaskning for de arealer, som afvander til følsomme Natura 2000-områder. Det er de statslige vandplaner, som beskriver indsatsen for at reducere udvaskningen.

Vurdering

Projektet omfatter ingen anlægsarbejder, og i sammenhæng vurderes projektet at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

Samlet vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav. Det er dog vurderet at afstandskravet for afstand til naboskel ikke skal overholdes der ikke sker ændringer i anvendelsen af anlægget, der medfører øget forurening.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 3359 kg N/år, hvilket er samme emission som den tilladte drift og samme emission som 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende inden for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende uden for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 5,1 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 3,8 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 3,2	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger øst for ejendommen i form af mose. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften

				udgør op til 0,0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
--	--	--	--	--

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der potentielt kunne være bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 450 m øst for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,5 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i **nudrift** og **ansøgt drift** er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder.

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	22134	45849	22134	45849
Ansøgt drift	22134	45849	22134	45849
Forskel	0	0	0	0

Som angivet i tabellen er der ingen ændring af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i **Odour Units (OU)** beregnes med OML-modellen og i **Lugt Enheder (LE)** med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Løvenholmvej 6 (enkelt bolig)	0	Ny	158	300	Ja
Tøjstrupvej 14 (samlet bebyggelse)	1	Ny	387	437	Ja
Allingåbro (byzone)	0	Ny	479	1750	Ja

Alle lugtgeneafstande er overholdt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

I forhold til samlet bebyggelse ligger der 1 anden produktion indenfor kumulationsafstanden. Derfor er den korrigerede geneafstand større end den faktiske geneafstand. Geneafstanden overholdes også i kumulation med den anden produktion.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg
- Mølleri
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes tørfoder og der er automatisk fodring 4 gange pr. dag. Korn opbevares i udendørs siloer. Foderet laves i foderladen og mølleri og blandedanlæg er placeret i foderladen. Begge dele er dermed afskærmet af foderladen. Driftstiden af mølleri og blandedanlæg udgør op til 4 timer om dagen.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80

Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved udleveringsrampe og ved foderindlevering.

Lyslet i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyslet vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre mere belysning end i ~~nudriften~~. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående er opmærksomhed på at udføre en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder og mineraler.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	12	12
Korn	75	75
Levering af smågrise	26	26
Afhentning af slagtesvin	52	52
Afhentning af døde dyr	52	52

Udbringning husdyrgødning - gylle	220	220
Affald	26	26
Transporter i alt	463	463

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Transport til og fra ejendommen sker med direkte adgang til den offentlige vej Elkjærslundvej og til Løvenholmvej. Det er hovedsageligt transporter med foder og dyr som kommer ad Elkjærslundvej, mens transporter med husdyrgødning og afhentning af døde dyr sker af Løvenholmvej. Langs med Elkjærslundvej findes der enkelte andre beboelser, og der er ingen beboelse umiddelbart ved ejendommens udkørsler. Det er med baggrund heri at der er lavet en særskilt indkørsel fra Løvenholmvej. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der ingen stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: "*Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.*"

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendomme, hvor der bl.a. køres så meget udenom Tøjstrup som muligt, og da der ikke sker en stigning i antal transporter, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt øgede gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholdere følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for overdækningen på gyllebeholdere

- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af ~~fyttase~~
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge. Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Ingen opbevaring

Oplag af olie og andre kemikalier

Ingen olietanke eller øvrige oliekemikalier op husdyrbruget.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf.

Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Norddjurs Kommune. Forbrændingsegnet affald fra produktionen leveres løbende til kommunens genbrugsplads.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingsegnet affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-spærerør, batterier eller spraydåser indsamles i servicenum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Norddjurs Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Norddjurs Kommunes regulativ for erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det. Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald

- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager,
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen skal ske af godkendte transportører.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til kommunens affaldsordning.

Olie, spildolie og kemikalieaffald opbevares i tætte tromler med låg e. lign.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie			-	ingen	13.02.08	06.01
Olietromle			-	ingen	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	-	-	Kommunal modtagestation	ingen	16.06.01	05.99
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		-	Kommunal modtagestation	ingen	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Egen		150 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Egen		50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Kommunal ordning	Kommunal modtagestation	50	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Egen		Variierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Der er en meget begrænset affaldsproduktion på ejendommen, og affaldet medbringes og afleveres på genbrugspladsen. Ejendommen er ikke tilmeldt dagrenovation, da beboelsen er ubeboet. Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Norddjurs Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares for enden af tilkørslen med tilslutning til Løvenholmvej..

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der er ingen opbevaring af pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Ingen olietanke eller andre oliekemikalier på ejendommen.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	600 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	ingen		

Beskrivelse af spildevandstilledning

600 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Der er intet sanitært spildevand på husdyrbruget.

Tagvandet afledes til grøft syd for ejendommen og herfra til Tøjstrup Bæk.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug ~~nu~~ drift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	135.000 ~~kwh~~	135.000 ~~kwh~~
Dieselolie	0	0

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af ~~Seges~~ er elforbruget ca. 12,5 kWh pr. slagtesvin. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normal for 10000 slagtesvin vil være på ca. 125.000 kWh.

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr som foderblanding og mølleri.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vurdering

Elforbruget ligger lidt over normforbruget. Det vurderes dog at være indenfor hvad der kan forventes at variation på et normalt.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug uddrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	5000 m ³	5000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	600 m ³	600 m ³

Forbruget er beregnet ud fra normalt 2015.

Bedriften forsynes vand fra egen boring. Der forventes ingen ændringer i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget vurderes at følge normerne.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes hjemmeblandet tørfoder. Mineraler og tilskudsfoder leveres til siloer. Korn opbevares i gæstæt silo samt i planlager. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 4 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Norddjurs Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagnevationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en mindre stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spalte gulve.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	3004	355	3359
Faktisk emission Kg N/år	3004	355	3359
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

BAT niveau er overholdt og det vurderes derfor at der er anvendt tilstrækkelig med BAT på husdyrbruget.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af

emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug da der er over 2000 slagtesvin på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Hvis der bliver ansat medarbejdere vil der være oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

For alle stalde gælder, at det er vurderet at en gennemgribende renovering først er aktuel i løbet af 15 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes så vidt muligt energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Komtørring:

Hovedparten af kornet opbevares i ~~gastæt~~ silo uden tørring. Det er muligt at tørre korn på planlager. Energiforbruget til tørring forsøges minimeret ved at høste under optimale vilkår med en vandprocent under 16.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er diffus undertryksventilation i alle stalde. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Ventilationen er frekvensstyret. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertrugene. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblodsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Løbende regulering af fodertildeling.

- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Slagtesvinene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt, og for avlsdyrenes vedkommende, afhængigt af hvor de befinder sig i reproduktionsfasen. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning
- gyllekøling
- overdækning af gyllebeholdere

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	2040 m ²	7 m	20°	Elementer søsten, gråt tag	Slagtesvin
Gylletank	888 m ²	3 m		Elementer	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendomme, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

h

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ingen andre bedrifter indenfor en afstand der medfører kumulationen.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger en anden produktion indenfor disse afstande i forhold til samlet bebyggelse og derfor er kumulationen vurderet.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.

- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er aflændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Ingen olie eller kemikalier på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholdere bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen søges i eksisterende bygninger og derfor er det vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til den ansøgte produktion i forhold til det ansøgte produktionsareal eller placeringen af produktionsarealerne.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er ikke beliggende i område med særlige landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i alle stalde er med delvist spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af ~~Cand.scient Jakob Altenborg~~ fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Der er ikke vurderet på alternativer, da det er vurderet at der ikke findes rimelige alternativer til en godkendelse i eksisterende bygninger, der ikke medfører øget forurening. Eneste alternativ er er referencescenariet.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. Der forventes derfor ingen udvikling i forhold til referencescenariet, idet godkendelsen ikke omfatter udvidelse af produktionsanlæg. I referencescenariet vurderes påvirkningen af miljøet som minimale.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede

virksomheder. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skræppe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasene kommer fra Danmark eller fra Polen.

Det er muligt at reducere emissionen af klimagasser gennem bl.a. forsuring af gylle. Forsuring af gylle er dog omkostningsfuldt, og i det omfang at det vil blive pålagt generelt, vil en stor del af svineproduktionen flyttes til lande uden sådan et krav.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden særlige landskabelige værdier og uden kulturarv. Det vurderes derfor at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

Der er ingen anlægsprojekter involveret i godkendelsen.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljølædelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er ellers ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten

alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes delvist spaltegulv for at reducere ammoniakfordampningerne fra ejendommen.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Derfor er der i beredskabsplanen beskrevet hvordan der skal foretages opdæmninger. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-produktion"

Sven G. Sommer et al. |Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Oplysninger fra ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk:

6. Nabopåvirkning

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Løvenholmvej 2	0	FMK	148,8	148,8	295,7	Ja
Løvenholmvej 6	0	NY	157,8	157,8	300,2	Ja
Tøjstrupvej 14	1	NY	352,2	387,4	437,2	Ja
Tårupvej 31	0	NY	352,2	317	1066	Ja
Allingåbro	0	NY	479,2	479,2	1749,6	Ja

Konsekvenszone: 647 m

Ansøgning (225528) | Naturområder

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort **Liste- og resultatvisning**

Kort i fuld skærm

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **3359,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Pot amm skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,4	▼
Mose 2	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2	▼
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	2,9	▼
Overdrev	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Habitat natur	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼

5. MILJØVURDERING

Dette afsnit indeholder Norddjurs Kommunes sammenfattende miljøvurdering af det ansøgte projekt, herunder hvordan krav til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT) er opfyldt, samt en vurdering af hvordan vilkårene sikrer, at produktionen kan foregå uden at miljøet og omgivelserne påvirkes væsentligt.

Formålet med den sammenfattende miljøvurdering er at sikre, at alle relevante miljøforhold er beskrevet fyldestgørende i miljøkonsekvensrapporten og at de stillede vilkår sikrer, at den ansøgte produktion kan ske uden væsentlige virkninger på miljøet.

5.1. IBRUGTAGELSE AF GODKENDELSEN

Der er ikke stillet vilkår til ibrugtagelse af godkendelsen.

5.2. STALDE OG PRODUKTIONER

5.2.1. LOKALISERING

Husdyrbruget ligger i et område, som i kommuneplanen er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde.

Der opføres ingen nye anlæg i forbindelse med projektet, og der vil derfor ikke være nogen landskabelig påvirkning.

5.2.2. ALTERNATIVE LØSNINGER

Der opføres ikke nye bygninger eller andre anlæg.

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet, at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

5.2.3. PRODUKTIONER

Miljøkonsekvensrapporten beskriver produktionen og de stillede vilkår og skal sikre at produktionsarealer, staldtype, dyretype og opbevaringsanlæg er entydigt fastlagt. Norddjurs Kommune vurderer, at vilkårene sikrer, at beregningerne af lugt og ammoniakfordampning fra anlægget er retvisende.

Ammoniakfordampningen og lugtpåvirkningen er beregnet ud fra produktionsarealet, dvs. det areal hvor der er dyr. Hvis der tages bygninger eller produktionsarealer i brug, som ikke er en del af denne godkendelse, vil det således medføre øget ammoniak- og lugtbelastning i forhold til det godkendte.

5.2.4. AFSTANDE

Stald og gyllebeholder overholder ikke husdyrbrugslovens afstandskrav på 30 meter til nabo-skel. Da projektet ikke medfører forøget forurening, kræver det ikke dispensation fra af-standskravet.

5.3. HUSDYRGØDNING

Der skal altid være en opbevaringskapacitet for husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders tilførsel. Da produktionens omfang ikke kendes, er der ikke stillet vilkår om en opbevaringskapacitet. Overholdelse af kravet er ansøgers ansvar og kontrolleres ved miljøtilsyn.

Hvis gyllen skal læsses med fast pumpe eller traktorpumpe, skal der forinden etableres en betonplads med opsamling. Inden etablering af pladsen skal den anmeldes til Norddjurs Kom-mune.

Opbevaringsanlægget skal leve op til BAT-standard. Det vil sige, at der skal etableres fast overdækning/flydelag og at beholderen skal følge den lovpligtige beholderkontrol. Beholde-ren skal desuden tømmes og efterses for utætheder en gang pr. år.

Norddjurs Kommune vurderer, at de stillede vilkår samt generelle regler for opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer, at gyllen opbevares og udbringes på en miljømæssig for-svarlig måde.

5.4. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK/RENERE TEKNOLOGI/OPTIMERING

5.4.1. BAT AMMONIAK

BAT-kravet til stalden ses herunder:

STALDNAVN	NAVN PÅ DYRETYPE OG STALDSYSTEM	FORUDSÆTNING FOR BAT-BE-REGNING	MAKS. EMISSION/ KG NH ₃ -N /ÅR
Stald	Slagtesvin. Delvist spalte-gulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	3004

Samlet BAT-krav

BAT-krav for henholdsvis produktioner og lagre. Dette skal så sammenholdes med den faktiske emission.

	STALDE	LAGRE	TOTAL
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3004	355	3359

Ammoniakfordampningen svarer til det beregnede BAT niveau.

Ammoniakemissionen er nedbragt ved at staldene med delvis spaltegulv har en lav fordamp-ning.

Norrdjurs Kommune vurderer, med henvisning til proportionalitetsprincippet, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT.

Vilkår for at overholde BAT-kravene er stillet under afsnit 3.2 "Vilkår til stalde og produktio-ner" og afsnit 3.3. "Husdyrgødning". Der er ikke stillet yderligere vilkår til ammoniaktab.

5.4.2. ANDEN BAT

I miljøkonsekvensrapporten er der (jf. EU-kommissionens referencedokument (BREF)) rede-gjort for husdyrbrugets anvendelse af bedst tilgængelige teknik (BAT) i forhold til godt land-mandskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Der er stillet vilkår som fastholder, at landbruget drives efter retningslinjerne for godt land-mandskab for at sikre godt management. Vilkårene sikrer samtidig, at driften lever op til forudsætningerne for beregning af lugt m.v. Renholdelse sikrer, at lugt- og støvgener mini-meres samt at ventilationsanlæg fungerer optimalt.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget. Formålet med beredskabsplanen er, at der kan gribes hurtigt ind ved uheld, så forurening af miljøet kan undgås eller minimeres. Det er derfor afgørende, at den er opdateret med korrekte telefonnumre m.v.

Vilkår om registrering af el- og vandforbrug er en forudsætning for at kunne optimere forbru- get. Energi- og vandforbrug varierer betydeligt afhængig af staldsystem m.v. Det er derfor ikke muligt at fastsætte realistiske vilkår til forbrug.

For IE-husdyrbrug er det lovpligtigt at anvende miljøledelse.

Dokumentation for anvendelse af et miljøledelsessystem angående det forudgående kalen- derår skal hvert år senest den 31. december indsendes til Norrdjurs Kommune sammen med:

- logbog over gennemførte kontroller af husdyrbruget inklusiv materiel samt
- dokumentation for overholdelse af fodringskrav

Krav om indsendelse af ovenstående dokumentation fremgår af husdyrgodkendelsesbekendt- gørelsens kapitel 17 "Særregler for IE-husdyrbrug". Hvis Norrdjurs Kommune har modtaget de pågældende oplysninger i forbindelse med tilsyn, skal der ikke indsendes informationer for det pågældende kalenderår.

Den ansvarlige for et IE-husdyrbrug skal straks underrette kommunen ved manglende overhol- delse af godkendelsesvilkår samt kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kapitel 17 og skal straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene og kravene igen overholdes.

5.5. FORURENING

Ledes vand fra vask af maskiner og redskaber direkte i vandløb eller lignende, medfører det et stort iltforbrug og forringelse af vandløbskvaliteten. Derfor stilles vilkår om at vask skal foregå på tæt betonplads med opsamling.

Vandløb kan også blive påvirket negativt ved store mængder vand fra tage og befæstede arealer. Vilkår om at der skal indhentes særskilt udledningstilladelse sikrer, at udledningen vurderes og godkendes på forhånd, så negative effekter kan undgås.

Vilkår om opbevaring, sortering og bortskaffelse af affald sikrer, at der ikke sker en forurening før affaldet bortskaffes, og at affaldet bortskaffes forsvarligt og på en måde, som sikrer bedst mulig genanvendelse.

Vilkår til opbevaring af kemikalier sikrer, at der ikke sker spild, som medfører en forurening af omgivelserne.

Vilkåret om straks at orientere Norddjurs Kommune hvis der sker uheld, som kan medføre en forurening sikrer, at kommunen hurtigt kan vurdere risikoen for forurening af jord, kloak, grundvand og overfladevand og at der snarest muligt kan iværksættes afhjælpende foranstaltninger for at standse og/eller begrænse forureningen.

Uheld som kommunen skal orienteres om kan fx være: Udslip af dieselolie, gylle eller gødning, i forbindelse fastkørte eller væltede maskiner. Større overløb af gylle/gyllebeholdere hvor der er gået hul. Ethvert uheld hvor der sker udløb af sprøjtemidler, olieprodukter eller gylle/gødning til vandmiljøet.

5.6. NABOPÅVIRKNING

5.6.1. LUGT

For at sikre at naboer ikke bliver påvirket væsentligt af lugtgener, beregnes geneafstande, der skal overholdes. Geneafstanden til byzone og sommerhusområder er længere end til samlet bebyggelse, og enkeltboliger uden landbrugspligt har den korteste geneafstand. Det betyder, at naboer i enkeltbeboelser må tåle en større lugtpåvirkning end naboer, der bor i byzone. Lugtgeneafstandene er beregnet ud fra lugtmissionen en sommerdag med maksimal ventilation.

Geneafstandene er beregnet i det elektroniske og kan ses på side 48. Geneafstanden kan blive korrigeret afhængig af andre husdyrbrug, vindretning m.v. Alle krav til lugt er overholdt.

For at sikre at lugtberegningerne er retvisende er der stillet vilkår om størrelse og placering af produktionsarealer.

5.6.2. ØVRIGE NABOGENER

Ud fra oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er der stillet forskellige vilkår for at begrænse generne fra husdyrbruget for de omkringboende. Norddjurs Kommune vurderer at vilkårene sikrer, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige nabogener i form af lugt, lys, støv, støj, rystelser, fluer, transport og uhygiejniske forhold som følge af husdyrproduktionen samt opbevaring og anvendelse af husdyrgødning m.v.

5.7. NATUROMRÅDER

Når påvirkningen af de omkringliggende naturområder vurderes, ses der på den del af ammoniakemissionen, som deponeres på det pågældende naturområde. Depositionen beregnes for det enkelte område. Den vigtigste faktor for depositionens størrelse er afstanden fra natur til anlæg, men retning og ruhed af opland og naturområde m.v. medtages i beregningen. For kategori 1- og 2-natur ses på den totale deposition fra anlægget, mens der kun ses på merdeposition, når påvirkningen af kategori 3-natur vurderes. For at reglerne om merbelastning ikke kan omgås ved at gennemføre flere små udvidelser vurderes merbelastningen ud fra både

nudrift og den drift, der var gældende 8 år før godkendelsen. I den aktuelle sag er der ikke sket ændringer inden for de seneste 8 år.

For at vurdere om ammoniakdepositionen vil påvirke de omkringliggende naturområder er emissionen beregnet til de nærmeste naturområder i forskellige retninger. Hvis der er andre anlæg, som ligger tæt på arealer i naturkategori 1, så reduceres den maksimale belastning, der kan accepteres (kumulation). Det er ikke tilfældet for denne ansøgning.

Den maksimale totaldeposition til kategori 1 naturområder er 0,2 - 0,7 kg N/ha/år afhængig af hvor mange andre husdyrbrug, der påvirker området.

Den maksimale totaldeposition til kategori 2 naturområder er 1,0 kg N/ha/år.

Merdeposition til kategori 3 naturområder må højst være 1,0 kg N/ha/år.

Beregninger af ammoniakdeposition til nærmeste naturområde kan ses på side 47, og placering af de nærmeste naturområder fremgår af bilag 4.

For kategori 1- og 2-natur ligger den beregnede deposition væsentligt under kravet til deposition, idet der er beregnet en totaldeposition på 0,0 kg/ha/år til både kategori 1 og kategori 2 natur. Projektet medfører ingen merdeposition.

Der er ikke stillet vilkår til ammoniakdeposition.

5.8. HABITATVURDERING

I henhold til bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, skal der foretages en vurdering af, om projekter i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste Natura 2000-område er beliggende i Eldrup Skov godt 5 km fra husdyrbruget. Projektet medfører ikke øget ammoniakfordampning fra husdyrbruget.

Norrdjurs Kommune har vurderet, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på Natura 2000 området, og at der derfor ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering.

5.9. BILAG IV-ARTER

I EU's Habitatdirektiv er der anført en række dyre- og plantearter, som har krav på ekstra beskyttelse. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Beskyttelsen betyder, at arterne og deres levesteder skal beskyttes, og at tiltag ikke må forringe artens levevilkår.

I tilknytning til det ansøgte projekt, er der ikke kendskab til bilag IV-arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke har negative konsekvenser for bilag IV-arter.

Hvis der findes bilag IV-arter i området, ændrer det dog ikke ved arternes beskyttelse, at de ikke er anført i denne godkendelse.

5.10. OPHØR

IE-husdyrbrug skal senest 4 uger efter produktionen ophører eller reduceres til under 2.000 stipladser anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Tømning og rengøring af anlæg sikrer, at der ikke opstår lugtgener, og risikoen for forurening minimeres.

Såfremt gyllebeholderen ikke længere skal anvendes eller den lovpligtige beholderkontrol-ordning ikke er gennemført, skal gyllebeholderen tages ud af drift. Beholderen anses for at være taget ud af drift, når den er tømt og rengjort, og brugeren skriftligt har givet kommunen meddelelse om, at beholderen er taget ud af drift.

Norrdjurs Kommune vurderer, at de stillede vilkår sikrer, at ophør af produktionen sker på en miljømæssig forsvarlig måde og at der ikke opstår gener for de omkringboende efter ophøret.

6. OFFENTLIGHED, HØRING OG KLAGE

Godkendelsen bekendtgøres ved offentliggørelse på Norddjurs Kommunes hjemmeside. Herefter er der en klagefrist på fire uger, hvor miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagevejledning findes på bilag 5. Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved en domstol efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Dato for offentliggørelse findes på omslaget (side 2). Frister for at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet og for at prøve afgørelsen ved domstolen står ligeledes på indersiden af omslaget.

Kopi af afgørelsen er fremsendt til følgende:

- Naboer og berørte parter
- Danmarks Naturfredningsforening: dnnorddjurs-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: aarhus@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbunds hovedkontor: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd: info@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs: norddjurs@dof.dk
- Embedslægeinstitutionen Nord: senord@sst.dk

6.1.1. OFFENTLIGHED OG HØRINGER

Før offentliggørelse har der været gennemført forskellige høringer, for at naboer og andre interessenter har haft mulighed for at kommentere og bidrage til de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen.

Foroffentlighed: Det har været offentliggjort, at Norddjurs Kommune har modtaget en ansøgning og at interesserede kunne få udkast til afgørelse tilsendt, når det foreligger. Der har ikke været henvendelser i forbindelse med annonceringen.

Naboer beliggende inden for konsekvensradiusen har haft et udkast til afgørelsen i høring i 30 dage. Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

7. LISTE OVER SAGENS BILAG

- bilag 1.   Oversigtskort
- bilag 2.   Situationsplan
- bilag 3.   Indretningstegning
- bilag 4.   Kort med naturpunkter
- bilag 5.   Klagevejledning

Øvrige sagsakter:

Elektronisk ansøgning, skema 225528, version 3

Kort med punkter i lugtberegning

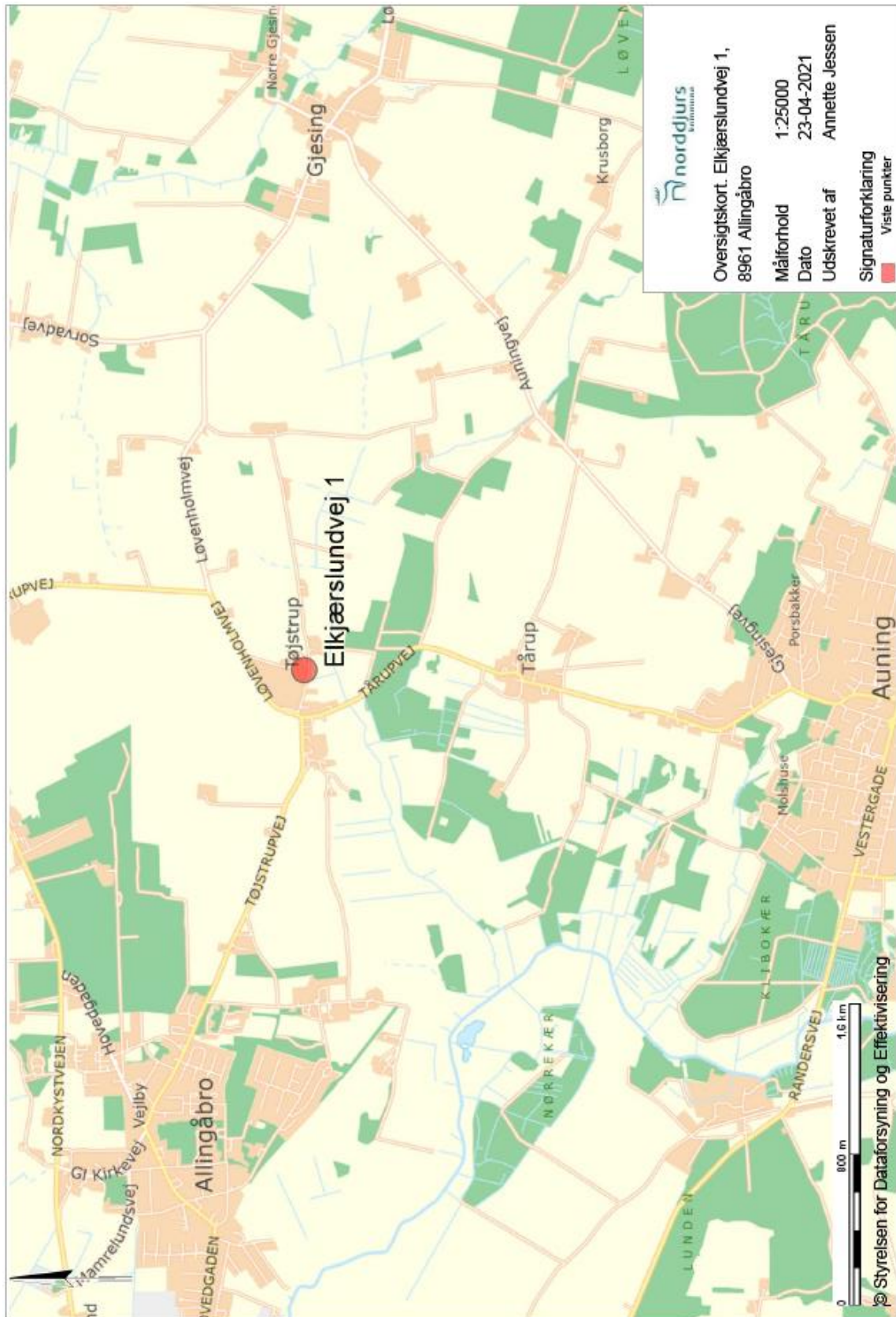
Kort over intern transport

Afløbsplan

Beredskabsplan

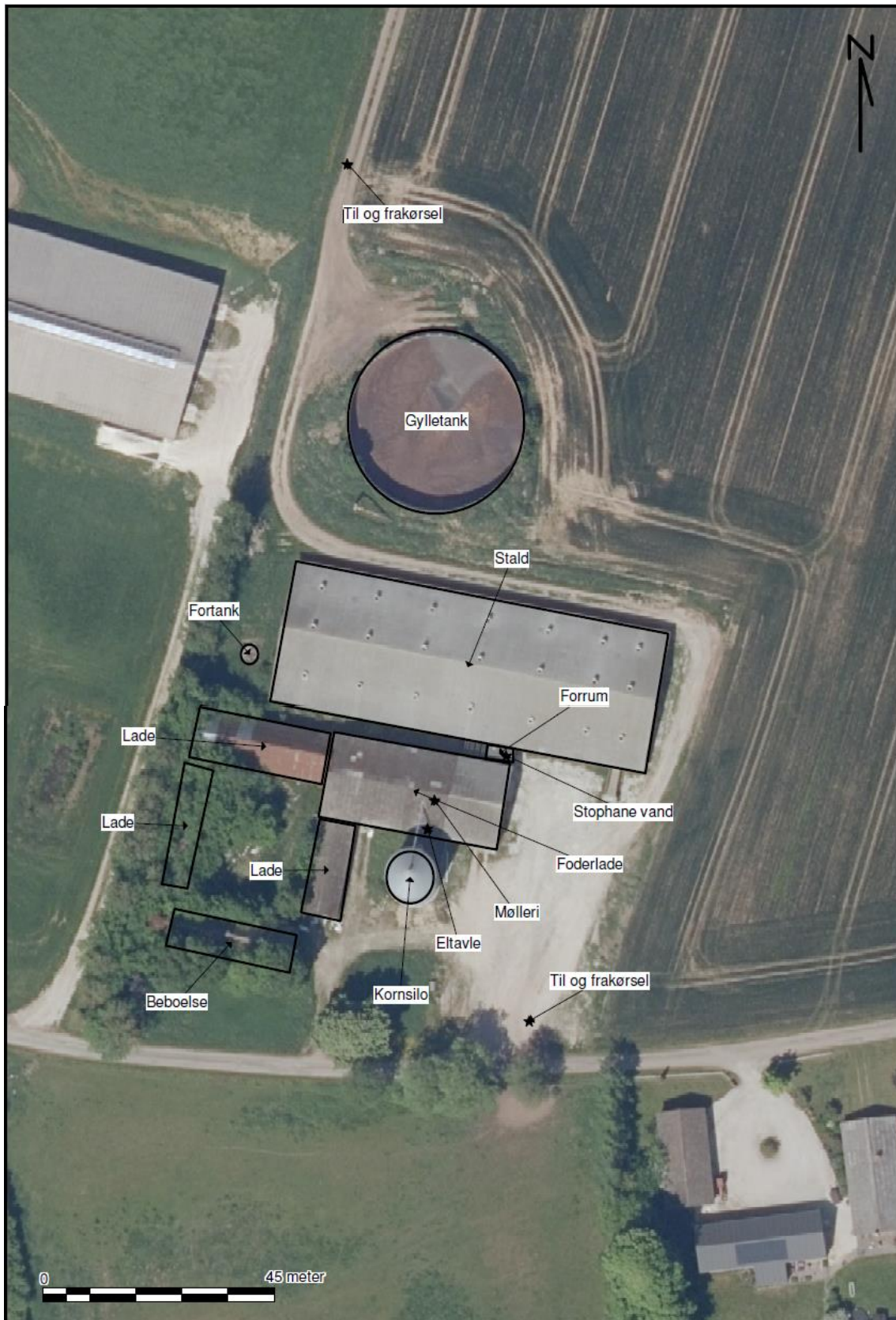
Miljøledelsessystem 2021

Bilag 1: Oversigtskort

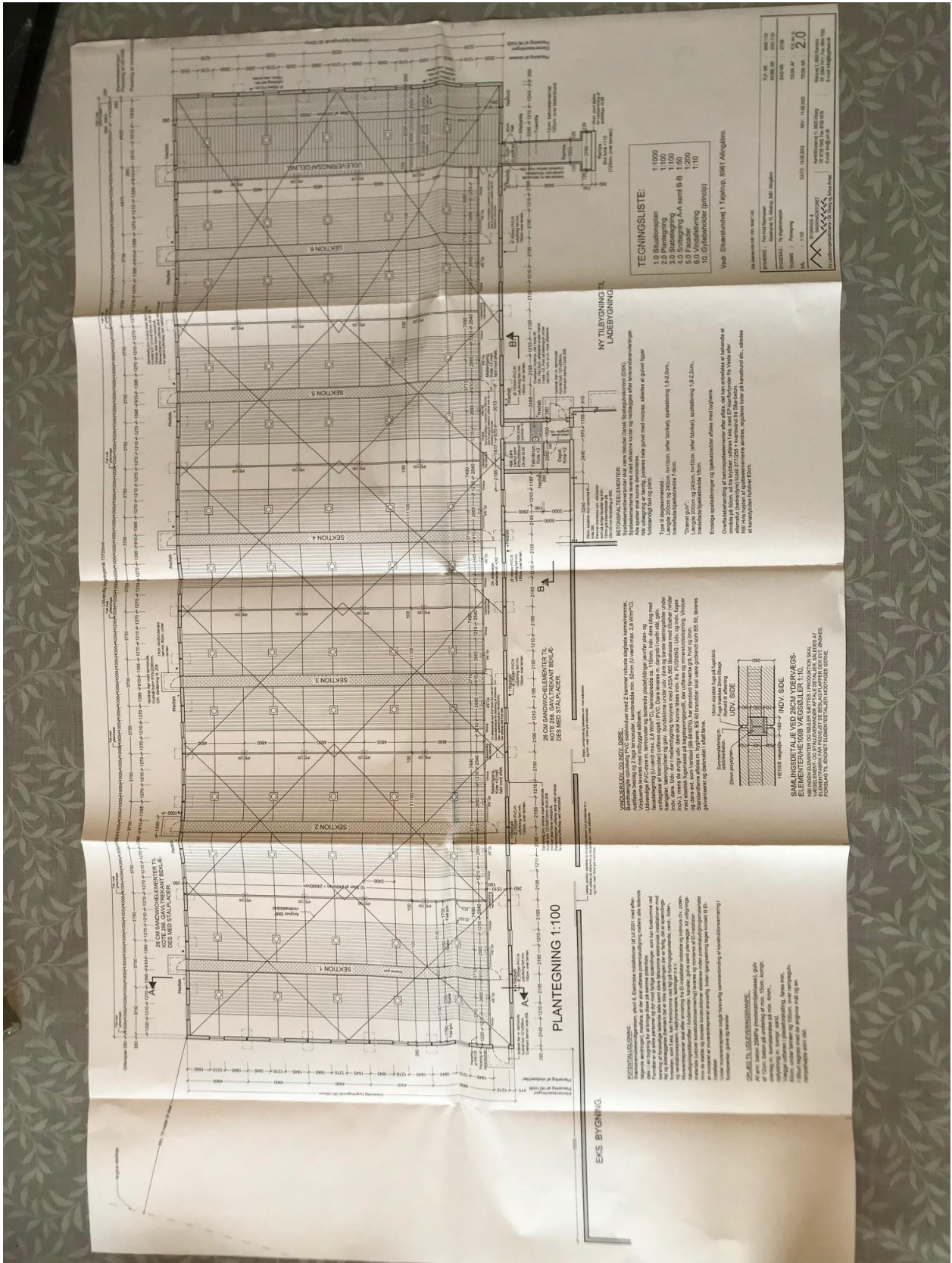

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Indretningstegning

Bilag 4: Kort med naturpunkter

Bilag 5: Klagevejledning

Afgørelsen kan i henhold til lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. påklages skriftligt til Miljø- og Fødevareklagenævnet af adressaten, Miljøministeren og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. (2016-niveau).

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige at klagen skal være registreret og gebyret skal være betalt senest den dato, der er anført i afgørelsen som sidste dag.

Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra bekendtgørelsen.